

Turbuly Lilla

Revizor a POSzT-on

Idén tizedszerre adott otthont Pécs az Országos Színházi Találkozóknak, ráadásul ez a jubileum egybeesett az 1985-ben még Egerváron indult Nyílt Fórum huszonötödik évfordulójával, ezért a színház és a kortárs magyar dráma híveit a szokásosnál is bőségebb programkínálattal várták a szervezők. A vendégek pedig örömmel tapasztalhatták, hogy – viták ide, botrányok oda – a pécsi városközpont megszépülve és sétálóutcásítva várta a rendezvényre és ezzel egyben Európa Kulturális Fővárosába látogatókat.

Régóta és sokan vitatják azt a megoldást, hogy a versenyprogramot egyetlen ember válogatja, aki általában nem is színházi szakember. Ebben az évben ez a feladat Fáy Miklós zenekritikusnak jutott, aki hét nagyszínpadi és hét kamaraszínházi előadást választott ki, közülük hat vidéki, három pedig határon túli színházi produkció. Kisebb vihart kavart, hogy a Katona József Színház úgy döntött, a felkérés ellenére sem hozzák el

a fesztiválra *A hős és a csokoládékaton*a című darabot, mert szerintük ennél fontosabb előadásaik is voltak az évadban. A kiesett helyre végül Fáy Miklós az egri színház Zsótér Sándor rendezte *Mayáját* jelölte, így a Gárdonyi Géza Színház két előadással is jelen volt Pécsen. (A másik a *Csörgess meg!* című, mobiltelefonokra írt revű.) Tény, hogy az egyszemélyi válogatás magában hordozza a szubjektívitas, az egyéni jó- vagy rossz ízlés érvényesülésének veszélyét, a szakmai viták során idén mégis alig egy-két előadásnál kérdőjelezték meg a beválogatott darabok odavalóságát. A legjobb előadás díját a debreceni színház *Fodrásznője* nyerte el. A Viktor Ryzakov rendezte előadás egy önsorsrontóan jó és szeretetre vágyó asszony költészettel és iróniával

színpadra állított története, Szűcs Nelli és Trill Zsolt kiváló színészi alakításával. Ami a további díjakat illeti, a Madách Színház valamikori kamaraszínháza, az idén végre teljes szervezeti önállóságot nyert, Mácsai Pál vezette Örkény Színház tarolt. Az élőzenés régi mozik hangulatát Darvas Ferenc zongoristával megidéző, a színpad közepén, egy nagyobb képkeretnyi térben játszott *Kasimir és Karoline*-vel Bagossy László elnyerte a legjobb rendezés díját, de a darabé a legjobb jelmez (Ignjatovic Kristina munkája), a legjobb színpadi szöveg (Parti Nagy Lajos) és a legjobb női epizódszereplő (Hámori Gabriella) díja is. Másik előadásuk, az *Arturo Ui feltartóztatható felemelkedése* is kapott két díjat, a legjobb díszletét (Ambrus Mária) és a legjobb női főszereplőét (Kerekes Éva).

A zalai olvasókat azonban jobban érdekelheti, hogy az egerszegi társulat az idei szemlére is meghívást kapott, június 5-én telt ház előtt mutatták be *A revizort*, és megérdemelten arattak vele nagy sikert. A másnap

délelőtti szakmai vitán Bagó Bertalan rendező mellett az előadásban játszó színészek közül is többen részt vettek. Tavaly, az ugyancsak Bagó Bertalan rendezte *Hamlet* vitáján jóval több volt a kételkedő hang, a szoros értelemben vett kritikai észrevétel. A *revizorról* összességében szinte csak jót mondtak a felkért hozzászólók (Faragó Zsuzsa dramaturg, Telihay Péter rendező és Jászay Tamás kritikus). Abban valamennyien megegyeztek, hogy a szorongás, a félelem légköre alapvető meghatározója az előadásnak, ugyanúgy, ahogy a karikatúrákra emlékeztető, már-már az abszurditásig elvitt ábrázolásmód is. Bagó Bertalan elmondta, hogy valóban törekedett arra, hogy a nagy orosz rendező, Meyerhold módszerét követve „addig tekerje a valóságot, amíg az már abszurdá válik”, és igyekezett egységessé tenni az előadást, ennek érdekében szerepeltette a kórust is. Faragó Zsuzsa éppen ezen a ponton látta kicsit másként a darabot, ellentmondásosnak és eltűzöttnek találta a fiatal, életerős, de elcsúfított polgármesterné alakját, és a díszletet is eklektikusnak minősítette, a több célra használt, jól működő irattartó szekrényekkel és az igénytelenebb, műanyag növényzettel díszített kerti szaletlivel. Teljes volt azonban az egyetértés abban, hogy a zalaegerszegiek egy jó színvonalú, egységes és összeszokott társulat benyomását keltették. Faragó Zsuzsa külön kiemelte, hogy szívszorító volt hallgatni a Bobcsinszkijt alakító Balogh Tamást, amikor arra kérte az álvizort, mondja el majd a cár atyuskának: „Felséges uram, ebben és ebben a városban él egy bizonyos Pjotr Ivanovics Bobcsinszkij.”. Mert bizony Zalaegerszegen több mint harminc éve él és dolgozik egy Balogh Tamás nevű színész, ahogy dolgoznak ott más kiváló kollégák is, ezt is észre kellene már venni valakinek „ott Péterváron”. A pozitív kritikai fogadtatás ellenére volt egy kis szomorúság is ebben az alkalomban, hiszen ezt a társulatot ebben a formájában Pécssett láthattuk utoljára a színpadon. Holecskó Orsolya már korábban elszereződött, a többiek közül pedig öten: Ligeti Kovács Judit, Kricsár Kamill, Mészáros András, Nagy Péter és Szegezdi Róbert ösztől máshol folytatják pályafutásukat. (Hozzá kell tenni, hogy az új igazgató, Besenczi Árpád valamennyi színésznek szerződést ajánlott az új évadra.) Öröm azonban, hogy Kiss Ernő után, aki a Rivalda Fesztiválon kapta meg a legjobb férfi alakítás díját, most Nagy Pétert jutalmazták a MASZK Országos Színészegyesület színész zsűrijének díjával Hlesztakov megformálásáért.

Volt még egy, az egerszegi színházhoz kapcsolódó eseménye a POSZT-nak, mégpedig az, hogy június 6-án bemutatták Ruszt József *Naplóját*, amelyet a Hevesi Sándor Színház adott ki. Tucsni András, a színház idén nyugalomba vonult irodalmi vezetője beszélt arról, hogy Forgách András íróval és Nánay István kritikussal milyen elvek alapján állították össze Ruszt hátrahagyott naplójából, kézírataiból a most

megjelent két kötetet. Az első az 1962 és 1969 között írt naplójegyzetekből közöl válogatást. Azért 1969-et választották korszakhatárnak, mert ekkorra dőlt el, hogy az addig az írói és a rendezői pálya között hezitáló Ruszt a színpadot, a rendezést választotta. Itt kapott helyet a rendező drámája, a *Rekvium* is, amelyből Nagy Péter és Kricsár Kamill olvastak fel részleteket. A második kötet a *Színészdramaturgia*. Színitanoda címet viseli, és Ruszt József színészpédagógiai írásait tartalmazza. A napló további részleteit jövőre szándékoznak megjelentetni.

A versenyelőadások mellett számtalan versenyen kívüli színházi előadás és egyéb program között választhattak a nézők. A Nyílt Fórum keretében például minden napra jutott egy felolvasószínház, ahol új magyar és külföldi drámákat ismerhettünk meg. A Nyílt Fórum Füzetekben megjelent négy dráma pedig versenyzett is, közülük Lackfi János *Hinták* című darabja nyerte el a vilmoskörtés üvegben megtestesülő Vilmos-díjat. Bemutatkoztak a színészképző intézmények diákjai, a gyerekeknek bábszínházi előadásokkal kedveskedtek, számos kiállítás és könyvbemutató is várta a látogatókat. És mivel a POSZT idejére még az időjárás is megemberelte magát, aki könnyedebb szórakozásra vágyott, kiülhetett a Dóm előtti térre koncerteket hallgatni, borozgatni, beszélgetni.

Évek óta terjengett a mendemonda, hogy az Országos Színházi Találkozó búcsút int Pécsnek, vagy a város neki, és hogy talán éppen most kerül sor erre a szakításra. Nem így lett, a POSZT jövőre is Pécsen marad. Változások mégis lesznek, egyrészt, mert megváltozik a válogatás rendje: jövőre már hárman jelölik ki a seregszemlére kerülő előadásokat, a színikritikus Urbán Balázs, a társzművészetek képviselőjeként Szilágyi Lenke fotóművész és elismert közéleti személyiségként Vekerdy Tamás pszichológus. Ők már március óta járják a színházakat, hiszen a válogatási időszak onnantól a következő év februárjáig tart. És változás várható azért is, mert a korábbi igazgatók, Jordán Tamás és Simon István tíz év elteltével lemondtak tisztségükről. Mi pedig csak reménykedhetünk, hogy egy valami jövőre sem változik: az egerszegi színház újra ott lehet a legjobb előadások seregszemléjén.